

Карпук Ю. Я. – студентка III курсу факультету психології та соціології СНУ імені Лесі Українки;

Магдисюк Л. І. – к. психол. н., старший викладач кафедри практичної психології та безпеки життєдіяльності СНУ імені Лесі Українки

Теоретичний аспект вивчення якості життя медичних працівників

Постановка проблеми. Якість життя – це критерій благополуччя суспільства в цілому. В даний час спостерігається тенденція до переїзду медичного персоналу за кордон, де якість життя за показниками є вищою.

Мета статті – аналіз і теоретичне обґрунтування психологічних особливостей залежності якості життя медичних працівників від рівня життя населення в країні.

Виклад основного матеріалу. Якість життя – ступінь задоволення матеріальних, культурних і духовних потреб людини. Такі процедури можна розділити на дві основні групи: [3]

- засновані на об'єктивній і суб'єктивній самооцінці;
- засновані на зовнішній об'єктивній оцінці.

Специфіка поняття якості життя полягає в тому, що воно включає в себе як об'єктивні, так і суб'єктивні критерії, що характеризують фізичний, психічний і соціальний добробут, сукупність яких становить здоров'я – інтегральний показник, який містить функціональні критерії, симптоми, пов'язані з якимсь захворюванням, психічний стан (депресія, збудження, тривога, соціальна активність тощо) [3].

Найважливішою особливістю сучасних підходів до вивчення якості життя серед медичних працівників є положення про те, що воно має дві сторони: об'єктивну, яка визначається нормативними та статистичними характеристиками, і суб'єктивну, яка пов'язана з тим,

що потреби й інтереси конкретної людини індивідуальні і проявляються в його відчуттях і оцінках [3].

Всесвітня організація охорони здоров'я визначає якість життя як сприйняття людьми свого положення в житті залежно від культурних особливостей і системи цінностей та в зв'язку з їхніми цілями, очікуваннями, стандартами, турботами. Також вона пропонує оцінювати якість життя по параметрах:

- фізичні: енергійність, втома, фізичний дискомфорт, сон і відпочинок;
- психологічні: самооцінка, концентрація, позитивні емоції, негативні переживання, мислення;
- ступінь незалежності: повсякденна активність, працездатність, залежність від ліків і лікування;
- життя в суспільстві: повсякденна активність, соціальні зв'язки, дружні зв'язки, суспільна значущість, професіоналізм;
- навколишнє середовище: житло та побут, безпека, дозвілля, доступність інформації, екологія (клімат, забрудненість, населеність);
- духовні і особисті переконання [2].

Радикальні соціальні, політичні й економічні зміни, що відбуваються в країні та світі, відображають і ускладнюють умови життя кожної людини, змінюють соціокультурну ситуацію, що впливає на становлення й розвиток особистості. Якість життя – це не тільки оптимальна реалізація психофізіологічних, суспільно-громадських можливостей кожної особистості, а й самоактуалізація власного особистісного потенціалу кожного. Тому в стратегічних програмах держави повинна бути відображена нова постановка проблеми громадянина, яка потребує дослідження динаміки соціально-психологічних наслідків якості життя [3].

Досліджуючи стадії розвитку феномену якості життя можна прийти до висновку, що у наведених авторами твердженнях увага зосереджується на залежності якості життя від соціокультурних умов.

Варто також звернути увагу на такий чинник як професійна деформація та емоційне вигорання. Професійна деформація відбувається у двох напрямках: посилення та негативна видозміна професійних якостей; перенесення та впровадження якостей об'єкту діяльності на якість особистості медичного працівника. Професійна деформація характерна для осіб з високим рівнем домагань, пристрасним захопленням діяльністю та ранньою і надмірно вузькою професійною спеціалізацією [1].

Висновки. В ході дослідження було розглянуто психологічні особливості медичних працівників, що впливають на якість життя і виокремлено дві основні групи чинників: індивідуально-психологічні та організаційні. Якість життя можна визначити як систему психічних властивостей, де узгоджено і збалансовано процеси внутрішнього світу особистості та їх відповідність вимогам соціуму.

Джерела та література

1. Жидко М. Є. Особливості психологічної диференціації професійної дезадаптації, професійної деформації та емоційного вигорання / М. Є. Жидко, О. В. Журавская // Психологія: реальність і перспективи. 2015. Вип. 4. С. 99–103.
2. Засекіна Л. В. Психологічна готовність особистості до виходу на пенсію: монографія / Лариса Володимирівна Засекіна, Людмила Іванівна Магдисюк. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2018. 290 с.
3. Магдисюк Л. І. Якість життя особистості в період виходу на пенсію / Л. І. Магдисюк // Психологія: реальність і перспективи: зб. наук. праць РДГУ. Вип. 6. Рівне: РДГУ, 2016. С. 131–136.